

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בששת התפילה

פְּרִשֶׁת נִשָּׂא

ה' סיון תשע"ט

הפטרה: ויהי איש אחד

יציאת השבת ר"ת 21:13

49 לעומר | פרקי אבות ו'

במוצאי שבת חג השבועות

אין אומרים צדקתך ונפילת אפיים

לאחר החג ברכת הלבנה

גיליון 533

יציאת השבת:

20:30

ירושלים: 20:26

כניסת השבת:

19:16

ירושלים: 19:08

קריאת מגילת רות בחג השבועות

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

מנהג ישראל לקרוא מגילת רות בחג השבועות. הפוסקים כרמ"א נוהגים לקרוא מגילת רות מתוך מגילת קלף. ויש שנהגו לברך על מקרא מגילה ויש שלא נהגו בכך, וכל אחד יעשה כמנהגו. הספרדים נהגו לקרוא מגילת רות מתוך ספר רגיל בשעת המנחה של החג, אחר קריאת האזהרות. ואלה שלמדו בלילה "תיקון ליל שבועות" וקראו בו את מגילת רות אינם חוזרים לקרוא אותה בשחרית, כיוון שקראו אותה בלילה. מהם הטעמים לקריאת מגילת רות בחג השבועות?

טעם אחד הוא, מפני שכתוב בה תחילת קציר שעורים, ושבועות הוא זמן הקציר. טעם נוסף, כי מגילת רות עניינה הוא גמילות חסדים, והיא מתאימה לתורה שתחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים. ובמדרש מובא: "אמר רבי זעירא: מגילה זו אין בה לא טומאה ולא טהרה ולא איסור ולא היתר ולמה נכתבה? ללמדך כמה שכר טוב לגומלי חסד". עוד טעם, שקוראים את המגילה בגלל שדוד המלך ע"ה נפטר בשבועות. וכל מגילת רות היא סיפור ייחוסו של דוד המלך.

טעם נוסף, לפי שאבותינו לא קיבלו את התורה, אלא על ידי מילה וטבילה וקרבן, כמו גר שצריך מילה, טבילה וקרבן. ומגילת רות מספרת על תהליך התגירותה של רות, ועל כן נהגו לקרוא רות בחג השבועות. ועוד, כי ביום חג השבועות קיבל עם ישראל ר"ת מצוות בנוסף על שבע מצוות בני נח שכבר היו לנו, ובסך הכל קבלנו תרי"ג מצוות. יהי רצון שנוכה שוב לקבלת התורה ברצון ובשמחה, אמן.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שוריק. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

חג השבועות שחל במוצאי שבת

השנה חל חג השבועות מיד לאחר השבת ומצריך הערכות מיוחדות.

הדלקת הנרות: לפני הדלקת הנרות של שבת קודש מכינים שתי מערכות של פמוטות, אחת לשבת ואחת ליום טוב, כמו כן מכינים נר נשמה של 48 שעות או שני נרות נשמה. נר נשמה אחד מדליקים בערב שבת וממנו מדליקים במוצאי שבת את נר הנשמה השני לצורך הדלקת הנרות של יום טוב ולצורך הבישולים בחג השבועות. מקרים יש לכוון להשהיה ארוכה!

הרגילים להכין את האוכל לחג קודם החג (אף על פי שמותר לבשל בחג), יכינו את האוכל קודם השבת ויחממו על הפלטה שכבר היתה מחוברת קודם השבת, לצורך השבת.

בצאת השבת האשה מדליקה נרות של יום טוב לאחר צאת הכוכבים, לפני ההדלקה תאמר: "ברוך המבדיל בין קודש לקודש". ואם התפללה קודם תפילת ערבית ואמרה "ותודיענו", אינה צריכה לומר המבדיל. ומברכת: "להדליק נר של יום טוב", ויש נוהגות לברך "שהחיינו". מדליקה מנר דולק, ואינה מכבה את הגפרור אלא מניחה אותו שיכבה מאליו.

בערבית מאחרים את התפילה כדי לקיים "תמימות" של ימי הספירה. ובתפילה של יום טוב מוסיפים "ותודיענו" בעמידה. הדלקת נרות החג במוצאי שבת משעה 20:30.

סעודה שלישית בשבת: ישתדל להתפלל מנחה של שבת מוקדמת, ואז יאכל סעודה שלישית בסביבות השעה 16:00. כדי שיכנס לחג כשהוא רעב.

גם אם מתפלל מנחה מאוחרת רצוי להקדים סעודה שלישית.

אם מתכננים לאכול בערב חג השבועות חלבי לא יאכל בשרי בסעודה השלישית.

שינה בשבת: אסור לומר בשבת שהולך לישון כדי שיהיה לו כח להיות ער בשבועות, אך מותר לו לחשוב זאת ולעשות כך.

ההכנות לחג: מותר להתחיל את ההכנות לחג רק מצאת השבת משעה 20:30. וזאת לאחר אמירת 'ותודיענו' או 'ברוך המבדיל בין קודש לקודש'.

בשל הזמן המצומצם ראשית יש לשקול האם להקפיד את האוכל או רק להניחו במקרר עד למוצאי שבת ואז החימום מהיר יותר.

ניתן לחמם על הפלטה שנשארה משבת, או על הגז על ידי העברת אש, אך אין להנמיך אש והכיבוי הרצוי של הגז הוא על ידי מתקן "חגז" של צומת.

ניתן להשאיר כיריים חשמליות, [עם שעון שבת] שהחימום בהם מהיר. ובדומה, תנור אפיה עם שעון שבת.

סדר הקידוש וההבדלה לחג השבועות ולמוצאי שבת

סדר הקידוש לחג השבועות במוצאי שבת: יין, קידוש, נר הבדלה, זמן (שהחיינו).

אלה מועדי ידוד מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדים: וידבר משה את
מועדי ידוד אל בני ישראל:

סברי מרנן. ועונים: לחיים:

ברוך אתה ידוד, אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

ברוך אתה ידוד, אלהינו מלך העולם, אשר בחר בנו מכל עם. ורוממנו
מכל לשון. וקדשנו במצותיו. ותתן לנו ידוד אלהינו באהבה. מועדים
לשמחה. חגים וזמנים לששון. את יום חג השבועות הזה. את יום טוב
מקרא קדש הזה. זמן מתן תורתנו. באהבה מקרא קדש. וזכר ליציאת
מצרים: כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל העמים, ומועדי קדשך
בשמחה ובששון הנחלתנו. ברוך אתה ידוד, מקדש וישראל והזמנים:

במוצאי שבת מוסיפים שתי ברכות אלו לפני ברכת "שהחיינו":

ברכה על האש, (לא ידליק את נר ההבדלה הרגיל שלא יצטרך לכבותו).

ברוך אתה ידוד, אלהינו מלך העולם, בורא מאורי האש:

ברוך אתה ידוד, אלהינו מלך העולם, המבדיל בין קדש לחול. ובין אור
לחושך. ובין ישראל לעמים. ובין יום השביעי לששת ימי המעשה. בין
קדשת שבת לקדשת יום טוב הבדלת. ואת יום השביעי מששת ימי
המעשה הקדשת והבדלת. והקדשת את עמך ישראל בקדשתך. ברוך
אתה ידוד, המבדיל בין קדש לקדש:

ברוך אתה ידוד, אלהינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה:

מהלכות חג השבועות

א. פשט המנהג להיות ניעורים בליל חג השבועות ולעסוק בתורה, עד עלות השחר. והטעם למנהג זה בליל חג השבועות, לפי שבשעת קבלת התורה היו ישראל נרדמים כל הלילה. והוצרך הקב"ה להעירם משנתם על ידי קולות וברקים שהיו לפני מעמד הר סיני. ולכן צריכים לתקן הדבר על ידי שנעסוק בתורה כל הלילה. ואין מנהג זה אלא לאנשים ולא לנשים.

ב. מהיות טוב נכון לחוש לדברי רבותינו המקובלים, וללמוד בליל שבועות את התיקון שנדפס בספר קריאי מועד, בכנופיא ובחבורה, ולהעדיף סדר לימוד זה על פני לימוד בתלמוד ובפוסקים. ומכל מקום בני ישיבות שחשקה נפשם לעסוק בגמרא בלילה הזה בשקידה ובהתמדה, אין למחות בידם.

ג. יש להזהר מלדבר דברים בטלים בלילה הזה, ולא יאבד זמן יקר זה בשיחה בטילה. ויושב בטל כישן דמי. ועל פי הקבלה אין לקרות משנה בלילה זו. ולפני נקודת חצות הלילה יש לקרות קריאת שמע, בפרט לאלה שהתפללו ערבית מבעוד יום. ואם יש תלמיד חכם בין החבורה טוב ונכון שיבאר לקהל דברי הגמרא והמדרש ותר"ג מצות, דבר דבור על אופניו, בדברי אגדה המושכים את הלב, כדי שלא יבואו להתנמנם.

ד. אין לברך ברכות התורה אלא עד עלות השחר. שהוא שבעים ושתים דקות קודם הנץ. מנהג הספרדים שגם הניעורים בלילי שבועות מברכים ברכות התורה. וכן המנהג לברך כל ברכות השחר, חוץ מברכת על נטילת ידים ואשר יצר. ואם הוצרך לנקבו מברך אשר יצר. לפי לדעת המשנה ברורה מי שלא ישן בלילה מברך כל ברכות השחר חוץ מברכות התורה, ברכת "אלוהי נשמה" וברכת "המעביר חבלי שינה" שיש לגביהם ספק. על כן יחפש מיהו שישן, או ספרדי שמברך בכל מקרה ויכוון לצאת ידי חובה בברכתו.

ה. יתגבר כארי בשחרית לבל יתן שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה, שלא יצא שכרו בהפסדו אם ישן בשעת קריאת שמע ותפלה. וכן יזהר בשעת קריאת התורה, שהיא פרשת עשרת הדברות, לבל תחטפנו שינה, וכבר אמרו חז"ל: אמר הקב"ה לישראל, בני היו קוראים פרשת עשרת הדברות בכל שנה ושנה בחג השבועות, ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני הר סיני ומקבלים את התורה.

ו. ישתדל לחדש איזה חידוש בתורה בביאור דברי הראשונים, והוא סימן טוב להתחיל לחדש ביום מתן תורה לכל השנה. ואם אינו בר הכי, ישתדל לשמוע חידוש שלא ידע קודם. ויש להזהיר את ההמון שלא יעבירו את היום בשינה, ויקבעו זמן ללמוד גם ביו"ט עצמו, אחר שינוחו מהלימוד של הלילה.

ז. אין אומרים תחנון מיום ר"ח סיון ועד ח' בו, ומנהג הספרדים שלא לומר תחנון ונפילת אפים, ומזמור יענק' ה' ביום צרה, ומזמור תפלה לדוד, עד יום י"ג סיון.

לעילוי נשמת אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

עלון זה מוקדש:

לדפואת: אברהם ולאח ציטרון, שרה בת שמחה. מרים יהודה, ציפורה ויהושע לוי, ביבה אלימלך. ישי הלוי. עור בן עישה. תקוה בת עזיזה. אלגרה בת ג'אן. אסתר בת זיורה. מול בת ענולה. אברהם בן רחל. רחמים בן סולמנה. הראל בן אביגיל. אילנה בת סליחה. ישי ורחל לוי. חנה בת זיורה. מיטל מוריה אדרי הי"ו. **להחרות נעדר צה"ל ושבייו ובהם:** אורון שאול, הדר גולדין, גיא חבר, רון ארד, יהודה כץ, צבי פלדמן, יהונתן פולארד הי"ו.

לעילוי נשמות: הגר"ע יוסף זצוק"ל. הגר"מ אליהו זצוק"ל. רבי מסעוד מלול זצ"ל. רבי יצחק שושן זצ"ל. רבי יעקב שושן. הרב שלמה צורף. יונה ויזה. סופר מנחם. אליאור קדושים. הרב אברהם צוקרמן. יצחק עמירה. נדיר נחום. ניסים כהן. רובי צעדי. יצחק בן מול מורד. מרדכי ומשה מורד. ישראל אברהם נתן. אברהם אוחיון. מרדכי צאני. ראובן אלון בן נסיה. יצחק ועמרם אטיאס. ר' חיים אוחננה. לוי יצחק אמדיד. אורן מועלם. אליהו טייטל. דוד חגיבי. דוד גרוסברג. יואל דליל. עמוס דמרי. סימנטוב משה יהודה. ישראל בן גמרה. רבי דוד הכהן. ישראל בן שושנה. נעים משה. אהרן מורד. יצחק ושמחה אילוז. נסים וסוליקה שושן. יצחק ולאח אסטרונ. נדירה שמעון. מנירה לוי. ליט שבת. אסתר בת תרא. אסתר חרד. חנה יצחק. ריה פונדק. אליהו בת פריחה. תירצה וידון. אסתר ונענר נחום. דניאל אלמליח. אליהו אדרי. נסים מלי. מרים וענונו. עזיזה עמוס. רות יעקב. חיה רחל לוי. נעמה בת מנ'ודה. לואיה מרד. זיורה בת חנה. עליזה כהן. שרה אוליאל. יוכבד ועקנין. חסיבה ששפטוט. עישה דהן. ברכה סופר. רותי אגל. סבטלה בת אולגה. אסתר איבני. כמיהה דידי. כמיהה כהן. אלס טובל. אלה שחר. רבקה ישעיהו. אריאל דרסער ו"ל. **ולע"נ הנספים בשואה ובהם:** אלכסנדר שנדר, שושנה רווח, רפאל פריצי, וציעזילה צילה לבית משפחת ציטרון הי"ד.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה